

ДВНЗ «Університет банківської справи»
Інститут банківських технологій та бізнесу

Кафедра банківської справи

«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ»

Виконала:

студентка V курсу, групи 501-БСм
спец. 8.03050802 “Банківська справа”
Черноус Ірина Михайлівна

Науковий керівник:

к. е. н., професор
Гірченко Тетяна Дмитрівна

Київ-2016

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА НАУКОВОЇ РОБОТИ

Мета: поглиблення теоретико-методологічних засад ефективної діяльності банків та розробка рекомендацій щодо підвищення їх ефективності.

Об'єкт: оцінка ефективності діяльності банків в Україні

Предмет: теоретичні та практичні аспекти досягнення ефективності діяльності банками України в умовах нестабільності.

Оцінка ефективності діяльності банку має визначатися в таких аспектах:

- » фінансові показники (рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, показники прибутку);
- » показники внутрішніх бізнес-процесів (ефективність побудови організаційної структури банку, ефективність роботи філій, представництв і структурних підрозділів банку);
- » показники клієнтської складової (кількість клієнтів, частка на ринку, середній обсяг послуг, наданих одному клієнту, коефіцієнт розширення клієнтської бази);
- » показники привабливості банку (позитивний імідж на ринку та сила бренду банку)

«Ефективність діяльності банку» - приріст результатів діяльності банку за рахунок реалізації заходів щодо його вдосконалення, що відображається співвідношенням отриманих результатів до обсягів залучених і вкладених ресурсів, здійснених витрат, у результаті чого банк досягає поставлених цілей та зростання його ринкової вартості

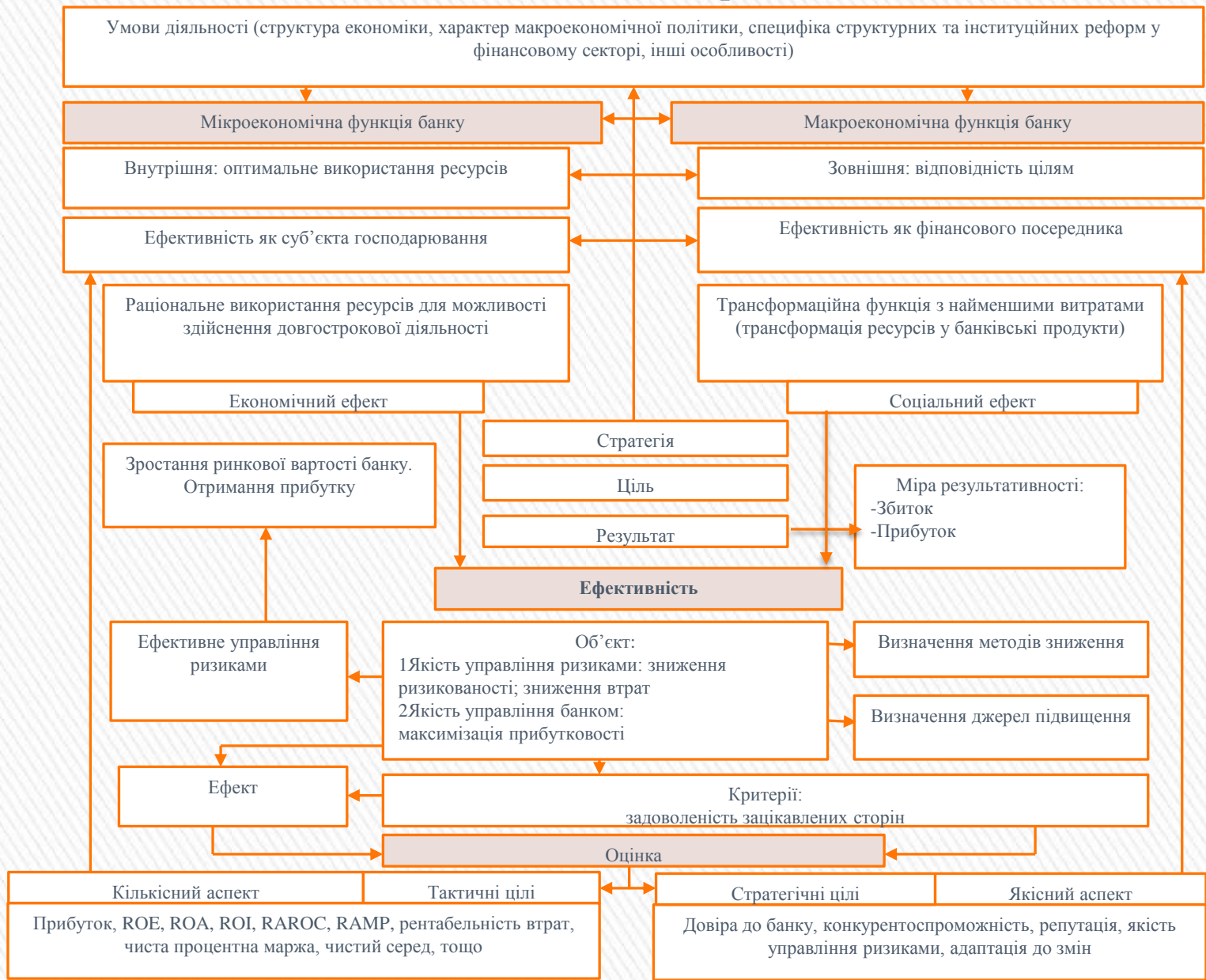

Критерії для оцінки ефективності діяльності банків залежно від суб'єктів банківської діяльності

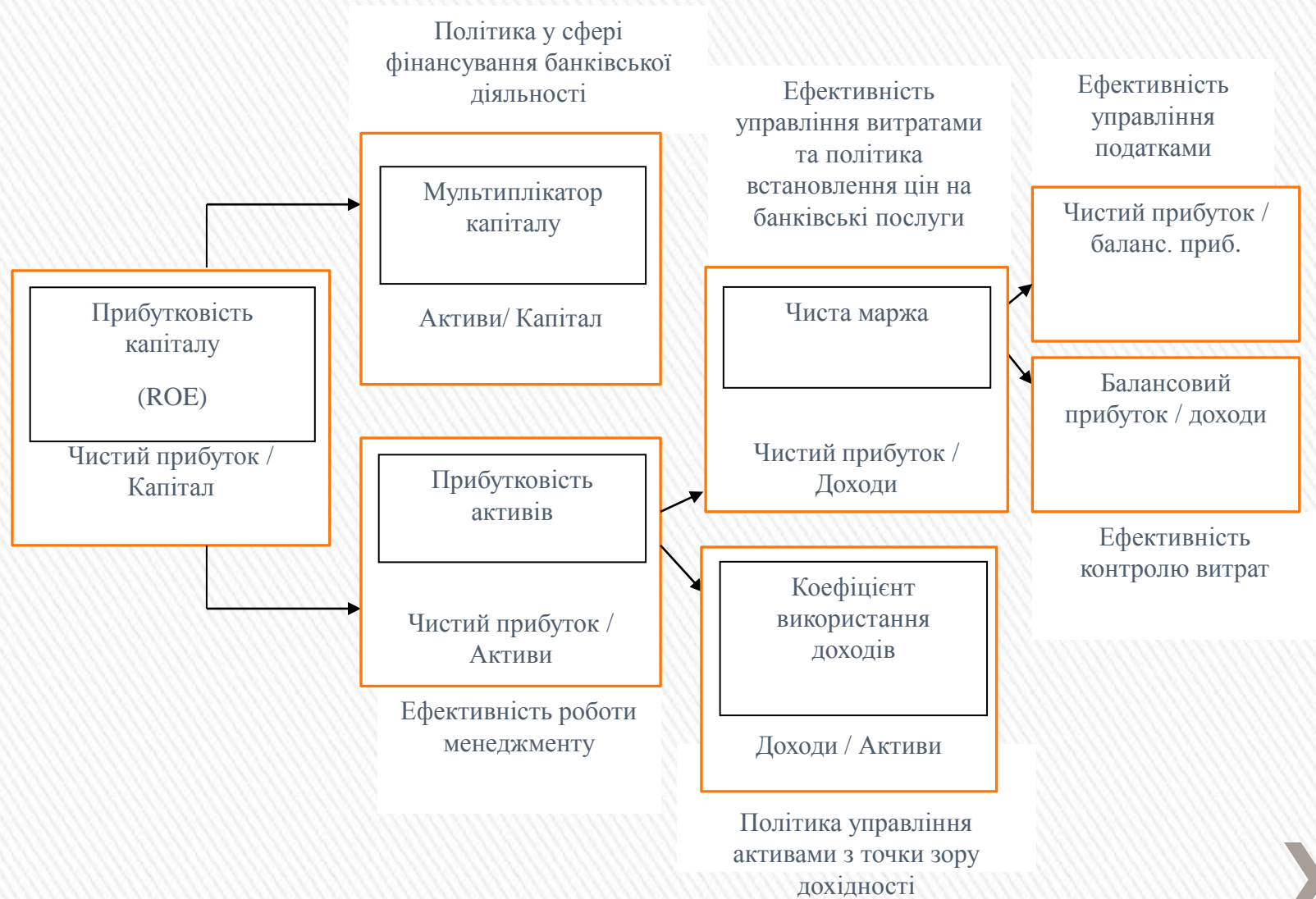
Суб'єкт	Критерій оцінки
Вкладники депозитів	процентна ставка за депозитами, умови сплати банком процентів за користування залученими ресурсами: періодичність, із загальної суми або частки; пільги; фінансова стабільність банку
Позичальники	процентна ставка, умови одержання позики та платежу
Правління банку	ефективність діяльності банку та його підрозділів, а також прибутковість, ліквідність; можливість управління роботою основних підрозділів банку, ризиками окремих видів його діяльності; рейтинг банку
Акціонери банку	фінансова стабільність банку, рівень дивідендів
Національний банк	дотримання нормативів, що характеризують фінансовий стан банків
Банки-партнери	виконання договірних зобов'язань

Комплексна система забезпечення ефективності діяльності банку

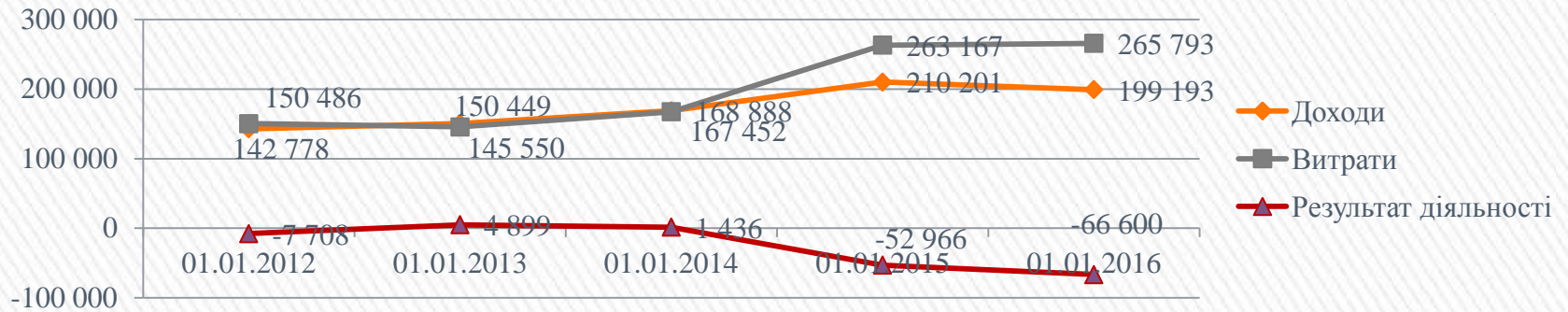
Схема декомпозиційного аналізу прибутковості капіталу (модель Дюпона)

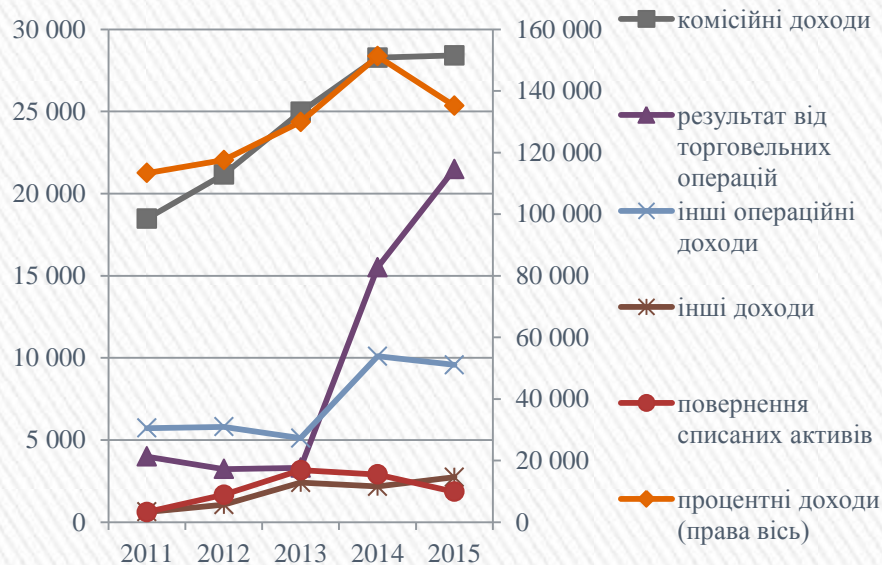
Перелік основних факторів впливу на ефективність діяльності банку

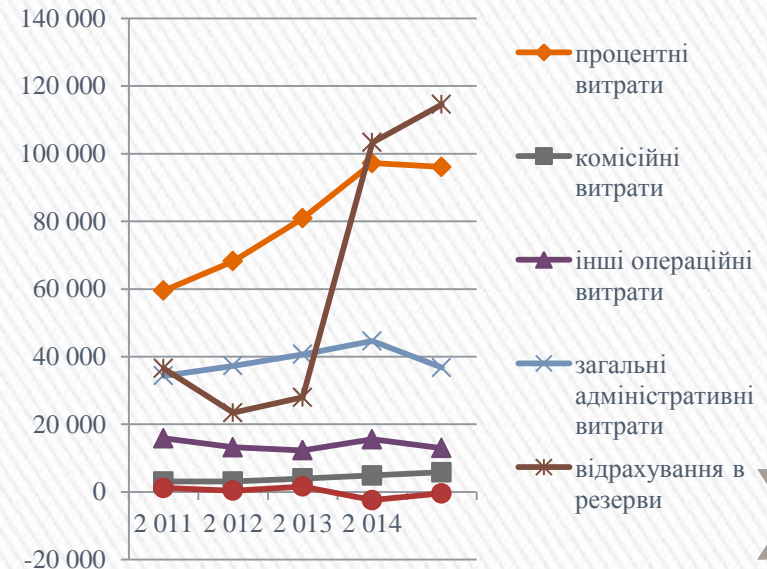
Результат діяльності банків за 2011-2015 рр., млн. грн.

Доходи банків за 2011-2015 рр., млн. грн.

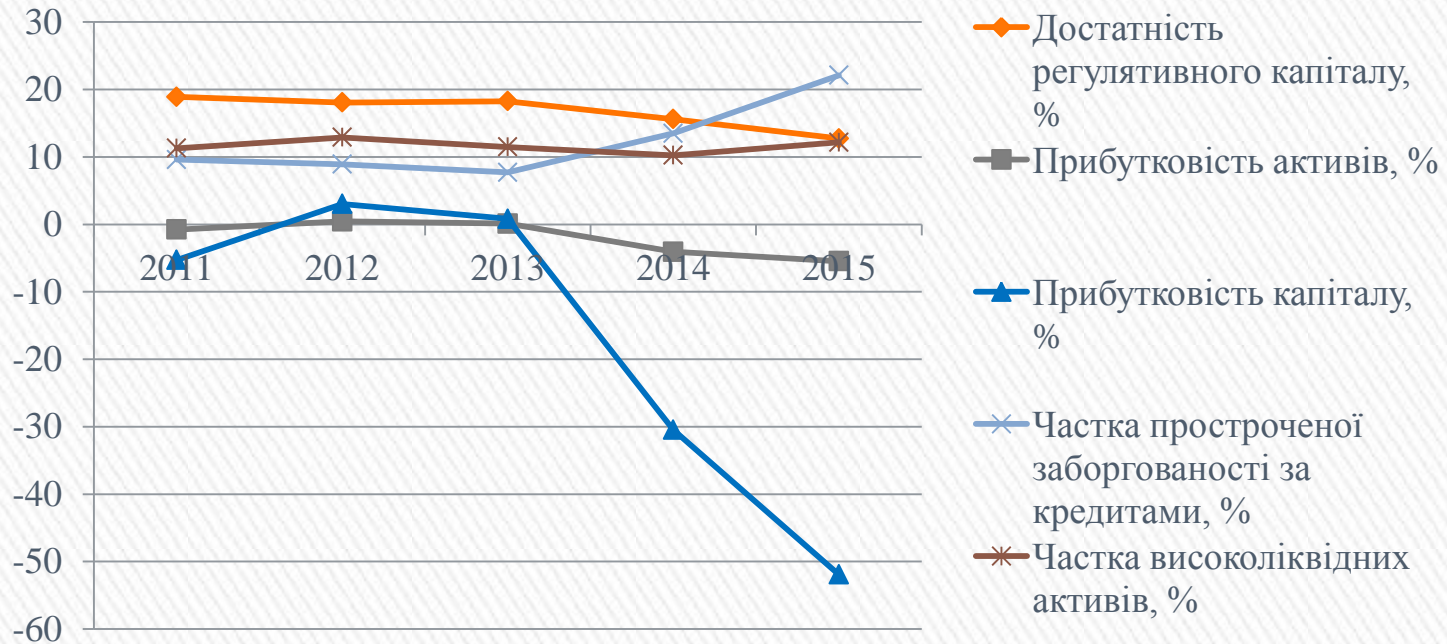

Витрати банків за 2011-2015 рр., млн. грн.

Показники ефективності діяльності банківської системи України за 2011-2015 рр., станом на кінець періоду, %

без неплатоспроможних банків

- зменшення достатності регулятивного капіталу з 18,9% до 12,74%;
- погіршення прибутковості активів з -0,76% до -5,46%;
- погіршення прибутковості капіталу з -5,27% до -51,91%;
- зростання частки простроченої заборгованості за кредитами банків з 9,6% до 22,1%;
- підвищення частки високоліквідних активів з 11,28% до 12,17%.

Збиткові та прибуткові банки у розрізі груп станом на 01.10. 2015 р.

Група	Кількість банків	Збиткові		Прибуткові	
		Кількість банків	Збиток, млн. грн.	Кількість банків	Прибуток, млн. грн.
Група 1	13	11	51 651	2	178
Група 2	14	6	2 537	8	1 755
Група 3	23	6	1 667	17	710
Група 4	73	15	416	58	1 229
Неплатоспроможні банки	7	7	16 469	-	-
Всього	130	45	72 739	85	3 873

Декомпозиційний аналіз прибутковості капіталу банків за 2010 р. і 2014 р.

Показники	Мультиплікатор капіталу		Маржа прибутку		Дохідність активів		Прибутковість капіталу	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014	2010	2014
Група I	7,14	8,00	-0,11	-0,41	0,07	0,09	-0,06	-0,29
Група II	8,59	7,18	-0,57	-0,80	0,08	0,06	-0,39	-0,34
Група III	6,33	8,69	-0,22	-0,85	0,07	0,08	-0,09	-0,56
Група IV	5,06	5,30	-0,02	-0,80	0,07	0,05	-0,01	-0,23
Банк. система	7,04	7,62	-0,19	-0,51	0,07	0,08	-0,10	-0,31

Рівень комісійних доходів в розрізі груп банків України станом на 01.10.2015 р., %

Група	Відношення процентних доходів до активів	Відношення комісійних доходів до активів	Відношення комісійних доходів до процентних доходів
Група 1	11,439	1,967	17,198
Група 2	12,344	1,517	12,285
Група 3	13,340	2,549	19,111
Група 4	11,266	2,594	23,025
По банківській системі	11,703	1,978	16,898

Показники діяльності банків I групи станом на 01.10.2015 р., %

Банки		ROA	H2	Частка високоліквідних активів	Кредитний ризик
з приватним вітчизняним капіталом	ПРИВАТБАНК	0,05	11,08	11,52	12,7
	ПУМБ	-2,02	12,48	16,03	27,5
з державним капіталом	ОЩАДБАНК	-4,85	13,01	19,58	51,6
	УКРЕКСІМБАНК	-6,44	12,71	14,74	66,4
	УКРГАЗБАНК	0,94	17,79	17,44	53,8
з російським капіталом	ПРОМІНВЕСТБАНК	-14,22	7,05	7,84	29,7
	СБЕРБАНК РОСІЇ	0,01	6,79	4,21	18,8
	АЛЬФА-БАНК	-2,19	5,75	22,18	25,1
	ВТБ БАНК	-56,06	10,24	4,81	135,4
з європейським капіталом	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	-0,14	13,23	26,85	85,9
	УКРСОЦБАНК	-27,00	15,57	10,01	76,6
	УКРСИББАНК	0,34	13,14	28,79	16,1
	ОТП БАНК	-7,40	8,16	19,22	38,1

Група Світового банку, співпрацюючи разом з урядом, поставили наступні важливі цілі:

- стабілізувати банківський сектор і зробити його стійкішим до можливих майбутніх потрясінь;
- сприяти глибшому фінансовому посередництву і спрямуванню кредитів у реальний сектор на стійкій основі;
- просувати більш глибокі реформи в бізнес-середовищі для підтримки і подальшого зростання приватного сектора та залучення нових інвестицій.

Для забезпечення конкурентоспроможності банківської системи, її ефективності необхідним є:

захист національних економічних інтересів має бути фундаментом роботи НБУ, реалізації кредитно-грошової та валютної політики, незалежно від наявності ультимативних вимог зовнішніх партнерів (МВФ);

посилення регулювання та моніторингу банків, зокрема запровадження вимог Базелю III;

розкриття інформації про кінцевих власників банків та посилення відповідальності ТОП-менеджерів та власників за порушення вимог законодавства щодо ведення банківської справи;

визначення пріоритетних напрямів кредитування та зниження кредитних ставок;

підвищення довіри до банківської системи, у першу чергу через валютно-курсову політику.

Існує декілька напрямків підвищення ефективності діяльності банків: зростання доходів, зменшення витрат, зниження ризиків, пов'язаних з виконанням банками покладених на них обов'язків.

Основні напрями роботи по зниженню витрат банку

Категорія	Потенціал зниження	Приклади
Персонал	5-10 %	Атестація працівників на відповідність зайнятої посади. Підвищення контролю за виконавчою дисципліною персоналу. Встановлення більш тісного зв'язку між результатами роботи та винагородою.
Витрати на оренду	5-20 %	Перегляд умов оренди. Скорочення орендованих площ.
Представницькі витрати та на відрядження	5-10%	Перегляд політик та процедур, пов'язаних з даною групою витрат Посилення контролю та вимог до звітності
Витрати на маркетинг і рекламу	5-10 %	Перегляд політик і процедур, пов'язаних із даною групою витрат. Підвищення ефективності використання і контролю віддачі від маркетингових і рекламних заходів.
Господарські витрати	15-25%	Підвищення прозорості в процесах вибору постачальників і укладанні контрактів. Створення єдиних стандартів і норм витрат
Централізація функцій	10-20 %	Централізація деяких функцій по обслуговуванню деяких напрямів роботи банку (наприклад, оцінка кредитних ризиків, call-центр) на рівні головного офісу для використання ефекту масштабу. Центри обслуговування можуть бути розміщені в зонах меншої вартості нерухомості і праці.
Аутсорсинг	до 10 %	Передача виконання певних функцій третій стороні, для якої дана діяльність є основною і здійснюється при менших витратах (наприклад, пошук і тренінг персоналу, інкасація, автопослуги, прибирання приміщень). Стратегічне партнерство з поставниками послуг.
Автоматизація	15-20 %	Автоматизація процесу обліку представницьких і витрат на відрядження. Автоматизація процесу випуску рахунків, їх оплати при авторизації і відстежуванні термінів дебіторської заборгованості.
Оптимізація бізнес-процесів	25-30 %	Оцінка і усунення вузьких місць при виконанні бізнес-процесів.

Для підвищення прибутковості діяльності банку можна запропонувати наступні заходи:

- 1) нарощувати власні кошти банку, що сприятиме зростанню ресурсної бази банку і відповідно їх інвестиційного потенціалу; буде однією з передумов залучення іноземних інвестицій; стимулюватиме інтеграційні процеси; забезпечить незалежність банку і створить умови для виживання банків в період посиленої конкуренції на ринку;
- 2) слід раціонально та ефективно розмішувати кошти банку для забезпечення його фінансової стійкості. Виконання цієї умови дозволить позбавитися суперечностей між ліквідністю, надійністю та прибутковістю;
- 3) фінансове планування. Багато витрат несуть банки внаслідок неузгоджених дій різних управлінь між собою. Фінансовий план дозволяє спрогнозувати доходи, витрати і прибуток банку на рік. І хоча в умовах, які склалися в нашій країні, через нестабільність, інфляцію реальні дані можуть суттєво відрізнятись від запланованих, але пропорції залишаються практично незмінними. Банківська установа повинна реально бачити перспективи свого розвитку і цілі на поточний рік;
- 4) сформувати достатні страхові резерви та резервні фонди. Оскільки основна причина банківських банкрутств — неповернення раніше виданих кредитів, то формування цих фондів сприятиме зміцненню надійності й стабільності банку, а отже, і банківської системи України, зменшенню можливих фінансових ризиків у кредитній діяльності. Створення цих резервів гарантуватиме покриття рахунків у діяльності банку, сприятиме підтримці його ліквідності на необхідному рівні;
- 5) застосовувати такі інструменти в банківській діяльності, які дозволяють як планувати, так і одержувати додатковий прибуток. Мова йде про ф'ючерси, опціони, форвардні операції з валютою ті інші форми діяльності, які відповідають умовам ринкових відносин;
- 6) систематично і всебічно вивчати кредитні ризики, приймати заходи по їх пониженню. З цією метою необхідно організувати відділи управління кредитними ризиками;
- 7) покращувати рівень професіоналізму.

Дякуємо за увагу!!!

